

Menedžment ravnanja s slamo

Slama ni odpadke ampak koristno hranilo in nepogrešljiv vir humusa. Ne gre zanemariti dejstva, da je razmerje suhe snovi pridelka zrnja nasproti ostalim delom rastline 1:1.

Prvi način umnega ravnanja s slamo je baliranje in nadaljnja uporaba za nastilj, kompostiranje ali zastiranje tal. Drugi način je puščanje slame na njivi, kjer se le-ta podorje ali plitvo vdela v tla.

Žal obstaja še tretji nesprejemljiv in najbolj neumni način, t.j. sežiganje slame. Žetvenih ostankov na ornih strniščih se ne sme kuriti. Kurjenje žetvenih ostankov zmanjšuje biološko aktivnost tal, zmanjšuje organsko snov v tleh in onesnažuje okolje. Vesten gospodar v skladu z dobro kmetijsko prakso žetvene ostanke primerno obdela in jih zaorje oziroma jih porabi za steljo živalim ter jih vrne tlo v obliki hlev. gnoja.

Drobljenje in mulčenje slame

Če se njivske površine ne gnojijo s hlevskim gnojem, je pomembno, da vsi žetveni ostanki ostanejo na njivi in se primerno vdela v tla.

Pred kakršno koli strniščno obdelavo je potrebno slamo zdrobiti in enakomerno razporediti po celotni površini njive.

Z zmanjšanjem intenzivnosti obdelave (ohranitvena obdelava, setev v mulč, direktna setev ...) se zahteve za drobljenje slame in enakomerno razporejanje slame povečujejo.

Sodobni kombajni imajo vgrajene naprave za drobljenje in širok raztros zdrobljene slame. Če kombajn teh možnosti nima je potrebno mulčenje slame in ostankov strnišča. Žetvene ostanke zdrobimo s klavirastim ali nožastim rezalnikom (mulčarjem), da se pospeši mikrobiološka razgradnja. Mulčenje je

priporočljivo izvesti tudi tam kjer kombajn za seboj pusti visoko požeto strnišče. Žetveni ostanki naj bodo zdrobljeni na majhne delce do 4 cm (70 % < 4 cm). Dobro sesekljani ostanki imajo velik pomen pri integriranem varstvu rastlin saj zmanjšujejo pritisk okužb z boleznimi in škodljivci, predvsem pri setvah v mulč ali pri konzervacijski obdelavi in pri direktnih setvah.

Menedžment ravnanja s slamo

Enakomerno razporejanje slame

Kakovost strniščne obdelave je v prvi vrsti odvisna od tega kako dobro je slama po njivi razporejena.

Slama mora biti najprej dobro sesekljana in nato enakomerno razporejena po njivi. Za razporejanje slame obstajajo specialne česalne brane – Strohmriegel. Obdelovalci zemlje »brez pluga« dajejo ravnanju s slamo vedno večji pomen in iščejo razne možnosti. Na sliki je kombinacija valja (roller crimper) s česalom za slamo (Vir: www.pfluglos.de).

Pospeševanje razkroja slame in žetvenih ostankov

Mešanje z zemljo

Nezdrobljena in neraztrošena slama se težko enakomerno zaorje, slabo se pomeša z zemljo in je kot tampon med brazdo in podbrazdjem, kar preprečuje dviganje kapilarne vode navzgor, brazda se izsuši in seme strniščnih dozevkov ne kali.

Pravilno ravnanje s slamo osnovni pedohigienski ukrep za zmanjšanje potenciala okužb s fuzarijskimi glivami in z boleznimi, ki se prenašajo preko slame ter za zmanjševanje populacije talnih škodljivcev.

Dodajanje dušičnih gnojil in naravnih apnencev

Za pospeševanje razkrajanja slame in za preprečevanje okužb z fuzarijskimi glivami se priporoča dodajanje dušičnih gnojil in apnencev.

Razgradnjo žetvenih ostankov pospeši gnojenje z gnojevko (15-20 m³/ha) ali z ureo (100 kg/ha). Gnojevka okuži slamo s koristnimi proteobakterijami, obenem dodan dušik znižan C/N razmerje pod 25:1, kar pospeši razgradnjo. V zadnjem obdobju so za pospešitev razkroja slame na razpolago tudi mikrobiološka gnojila (Bioplug, Uniker, Humistim...).

Na izrecno kislih tleh, kjer je biološka aktivnost zelo omejena, priporočamo trošenje mehkih apnencev, kateri se lahko trosijo istočasno z organskimi in mineralnimi gnojili. Naravni sejani apnenc – kalcijev karbonat se lahko meša z gnojevko, bodisi v jami bodisi na polju, medtem ko se apno (agroapno, industrijska apna, mešanice za apnjenje ...) ne smejo mešati z gnojevko ali z NPK gnojili. Apnenc deluje kot pufer in nevtralizira organske kisline in druge presnovke, ki se tvorijo pri razgradnji organske snovi in ki bi drugače lahko delovale fitotoksično.